

СУТНІСТЬ, МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ
БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІGIST, THE METHODOLOGY OF ESTIMATION AND MODERN TENDENCIES
IN THE BANKRUPTCY OF ENTERPRISES IN UKRAINE

Актуальність теми зумовлена нестабільним станом економічної та політичної ситуації в Україні, а також впливом пандемії COVID-19, які підвищують ймовірність загрози банкрутства підприємств. Автором розглянуто підходи до питання економічної сутності банкрутства з погляду вітчизняних науковців та Кодексу України з процедур банкрутства. Установлено відмінність між поняттями «банкрутство» та «неплатоспроможність». Вивчено методи прогнозування та визначення ймовірності банкрутства. Здійснено їх поділ на групи. Здійснено оцінку ймовірності банкрутства підприємства за допомогою моделей Альтмана, Таффлера, Спрінгейта, Терещенка, Матвійчука, двофакторної моделі оцінки ймовірності банкрутства підприємства. Проаналізовано динаміку кількості заяв у справах позовного провадження про банкрутство. Вивчено зміни до законодавства з питань банкрутства у зв'язку з пандемією COVID-19.

Перспективою подальшого дослідження є окреслення шляхів запобігання банкрутству.
Ключові слова: банкрутство, неплатоспроможність, методи оцінки банкрутства, законодавство з питань банкрутства, ймовірність банкрутства.

Актуальность темы обусловлена нестабильным состоянием экономической и политической ситуации в Украине, а также влиянием пандемии COVID-19, которые повышают вероятность угрозы банкротства предприятий. Автором рассмотрены подходы к вопросу экономической сущности банкротства с точки зрения отечественных ученых и Кодекса Украины с процедур банкротства. Установлено различие между понятиями банкротства и неплатежеспособности. Изучены методы прогнозирования и определения вероятности банкротства. Осуществлено их разделение на группы. Осуществлена оценка вероятности банкротства предприятия с помощью моделей Альтмана, Таффлера, Спрингейта, Терещенко, Матвийчука, двухфакторной модели оценки вероятности банкротства предприятия. Проанализирована динамика количества заявлений по делам искового производства о банкротстве. Изучены изменения в законодательстве по вопросам банкротства в связи с пандемией COVID-19. Перспективой дальнейшего исследования является определение путей предотвращения банкротства.
Ключевые слова: банкротство, неплатежеспособность, методы оценки банкротства, законодательство по вопросам банкротства, вероятность банкротства.

ФУДК 347.736

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct54-39>

Фуґело П.М.¹

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів,
банківської справи, страхування
і електронних платіжних систем
Подільський державний
аграрно-технічний університет

Fuhelo Pavlina

State Agrarian and Engineering University
in Podilia

The urgency of the topic is due to the unstable state of the economic and political situation in Ukraine, as well as the impact of the COVID-19 pandemic, which increases the likelihood of bankruptcy. Bankruptcy – the inability of the debtor recognized by the commercial court to restore its solvency through the reorganization and restructuring procedure and repay the monetary claims of creditors established in the manner prescribed by the Bankruptcy Code of Ukraine other than through the liquidation procedure. The article considers the approaches to the economic essence of bankruptcy from the point of view of domestic scholars and the Bankruptcy Code of Ukraine. The difference between the concepts of bankruptcy and insolvency is established. Methods for predicting and determining the probability of bankruptcy are grouped as follows: 1) expert methods (Argentina method (A-score), or collapse probability estimates; Scone method; ERNST & WHINNEY method; VV Kovalev's method of qualitative analysis); 2) economic and mathematical methods (discriminant analysis; cluster analysis; classification trees; simulation modeling); 3) artificial intelligent systems (diagnostic expert systems; neural network computing systems); 4) methods of assessing the financial condition (the system of indicators of W. Beaver; the method of diagnosing the bankruptcy of I. Blanc; the method based on the calculation of the financing ratio of illiquid assets; the model of financial equilibrium of the company J. François and I. Roman). The probability of bankruptcy of the enterprise is estimated by means of models of Altman, Taffler, Springgate, Tereshchenko, Matviychuk, two-factor model of an estimation of probability of bankruptcy of the enterprise. The conclusion on the results of the analysis is made. The dynamics of the number of applications in bankruptcy proceedings for the last 10 years is analyzed. Amendments to the bankruptcy legislation in connection with the COVID-19 pandemic have been studied. The indicators of Resolving Insolvency for the last year are considered. Prospects for further research are to outline ways to prevent bankruptcy.

Key words: bankruptcy, insolvency, methods of bankruptcy assessment, bankruptcy legislation, probability of bankruptcy.

Постановка проблеми. Нестабільний стан економічної та політичної ситуації в Україні протягом останніх років негативно вплинув на роботу підприємств. Минулоріч свої корективи внесла і пандемія COVID-19. Тому посилилася загроза втрати нормального функціонування і, як наслідок, банкрутства для багатьох суб'єктів господарювання.

Це зумовлює необхідність своєчасного виявлення кризових явищ на підприємствах, що дасть змогу використання спеціальних механізмів,

спрямованих на підвищення ефективності їхньої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питаннями діагностики ймовірності банкрутства та розробленням шляхів його запобігання займалися багато зарубіжних та вітчизняних учених. Основоположниками серед зарубіжних науковців можна назвати Е. Альтмана, А. Дікіна, У. Бівера, Р. Ліса, Г. Спрінгейта, Р. Сайфулліна, Р. Таффлера і Г.Тішоу, Р. Фулмера, Д. Чессера та ін. З українських учених варто виокремити І. Бланка, В. Вітлінського,

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2166-0206>

В. Забродського, О. Данілова, А. Матвійчука, Т. Паєнтко, О. Пластун, Л. Ситник, О. Терещенка, С. Черкасову, І. Чібісову та ін. Проте на часі є вивчення процедур проведення банкрутства, оцінка перспектив та особливостей управління підприємствами в умовах кризи, спричиненої пандемією COVID-19.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз сутності банкрутства, сучасних тенденцій банкрутства розкриття методів оцінки і прогнозування банкрутства підприємств.

Для досягнення мети окреслено такі завдання:

1) розгляд підходів до питання економічної сутності банкрутства з погляду вітчизняних науковців та Кодексу України з процедур банкрутства; 2) порівняння результатів оцінки ймовірності банкрутства підприємства з використанням кількох моделей; 3) аналіз стану врегулювання неплатоспроможності підприємств в Україні; 4) аналіз змін до законодавства з питань банкрутства, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Поняття «банкрутство» є досить багатограним. На думку І.О. Бланка, банкрутство – це реалізація катастрофічних ризиків підприємства в процесі його фінансової діяльності, внаслідок якої воно нездатне задовольнити у встановлені терміни пред'явлені з боку кредиторів вимоги і виконати зобов'язання перед бюджетом [1].

На думку О.Д. Данилова і Т.В. Паєнтко, банкрутство – нездатність підприємства задовольнити вимоги кредиторів щодо оплати товарів (робіт, послуг), включаючи нездатність забезпечити обов'язкові платежі до бюджету і позабюджетних фондів у зв'язку з перевищенням зобов'язань боржника над його майном чи у зв'язку з незадовільною структурою балансу боржника [2].

О.О. Терещенко розглядає банкрутство підприємства як наслідок глибокої фінансової кризи, система заходів щодо управління якою не дала позитивних результатів [3].

О.Л. Пластун вважає, що банкрутство – це пов'язана з недостатністю активів у ліквідній формі нездатність юридичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності задовольнити вимоги своїх кредиторів у встановлений для цього строк [4].

Згідно з Кодексом України з процедур банкрутства від 21.10.2019, банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Кодексом, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури [5].

Необхідно розрізняти поняття «неплатоспроможність» та «банкрутство».

На відміну від банкрутства як юридичного факту, що встановлюється судом та породжує

певні правові наслідки, неплатоспроможність є фактичним станом, у якому опинився суб'єкт господарювання, пасиви якого перевищують його активи, що унеможлиблює проведення ним розрахунків із кредиторами [6].

У цілому всю сукупність методів прогнозування та визначення ймовірності банкрутства, що пропонуються різними авторами, можна згрупувати так:

1) експертні методи (метод Аргенти (А-рахунок), або оцінки ймовірності краху; метод Скоуна; методика компанії ERNST&WHINNEY; методика якісного аналізу В.В. Ковальова);

2) економіко-математичні методи (дискримінаційний аналіз; кластерний аналіз; дерева класифікації; імітаційне моделювання);

3) штучні інтелектуальні системи (діагностичні експертні системи; системи нейромережових обчислень);

4) методи оцінки фінансового стану (система показників У. Бівера; методика діагностики банкрутства підприємства І. Бланка; методика, заснована на розрахунку коефіцієнта фінансування важколіквідних активів; модель фінансової рівноваги підприємства Ж. Франшо та І. Романа) [7].

Найбільш поширені методи прогнозування ймовірності банкрутства засновані на використанні фінансових коефіцієнтів.

Порівняємо результати оцінки ймовірності банкрутства для одного із сільськогосподарських підприємств Хмельницької області, використовуючи кілька найчастіше застосовуваних зарубіжних і вітчизняних методик (табл. 1).

Із таблиці бачимо, що за всіма моделями розрахунку ймовірності банкрутства підприємство протягом останніх років перебуває у стабільному фінансовому стані і йому не загрожує перспектива стати банкрутом.

Варто зазначити, що сьогодні однією з найоптимальніших для українських підприємств вважається модель А.В. Матвійчука.

Але будь-яка модель даватиме надійні результати лише за стабільних умов функціонування об'єктів, котрі досліджуються. А це не характерно для вітчизняних підприємств. Управління системою, яка функціонує в умовах невизначеності, вимагає особливої обережності й обдуманості. Вироблення найбільш обґрунтованого комплексу мір важливе тому, що в ситуації, коли кінцевий результат не визначений однозначно, на розвиток подій можна впливати тільки рішенням, що приймається [8].

Тому потрібно працювати над моделями, які б ураховували і специфіку галузей, і мінливу політико-економічну ситуацію в Україні.

Масштаби банкрутства в економіці України визначаються кількістю заяв у справах позовного провадження про банкрутство.

Так, у 2020 р. було розглянуто 20 072 справи, проти 26 506 у 2019 р., 22 403 – у 2018 р., 20 353 – у 2017 р., 22 903 – у 2016 р., 28 674 – у 2015 р.,

Моделі прогнозування ймовірності банкрутства підприємств

Формула	Ймовірність банкрутства
Модель Альтмана	
<p>$Z = 1,2 * X_1 + 1,4 * X_2 + 3,3 * X_3 + 0,6 * X_4 + 0,999 * X_5$ де X_1 – чистий капітал X_2 – нерозподілений прибуток / сума активів; X_3 – прибуток до сплати податку і відсотків / сума активів; X_4 – ринкова вартість акцій / позикові зобов'язання; X_5 – виручка / сума активів</p>	<p>$Z < 1,8$ – ймовірність банкрутства підприємства дуже висока; в межах 1,81-2,70 – висока; в межах 2,71-2,99 – можлива; 3,00 і більше – дуже низька</p>
<p>$Z_{2018} = 1,2 * 0,6 + 1,4 * 0,5 + 3,3 * 0,97 + 0,6 * 1,47 + 0,999 * 0,97 = 6,47$ $Z_{2019} = 1,2 * 0,93 + 1,4 * 0,8 + 3,3 * 1,69 + 0,6 * 9,51 + 0,999 * 1,69 = 15,27$ $Z_{2020} = 1,2 * 0,42 + 1,4 * 0,38 + 3,3 * 0,66 + 0,6 * 0,7 + 0,999 * 0,66 = 4,29$</p>	
Модель Таффлера	
<p>$Z = 0,53 X_1 + 0,13 X_2 + 0,18 X_3 + 0,16 X_4$ X_1 – операційний прибуток / короткострокові зобов'язання; X_2 – оборотні активи / сума зобов'язань; X_3 – короткострокові зобов'язання / сума активів; X_4 – виручка / сума активів.</p>	<p>Якщо величина Z рахунку більше 0,3, це свідчить, що у фірми непогані довгострокові перспективи, а якщо менше 0,2, то банкрутство більше ніж імовірно</p>
<p>$Z_{2018} = 0,53 * 0,24 + 0,13 * 1,48 + 0,18 * 0,4 + 0,16 * 0,97 = 0,55$ $Z_{2019} = 0,53 * 3,24 + 0,13 * 6,58 + 0,18 * 0,07 + 0,16 * 1,69 = 2,86$ $Z_{2020} = 0,53 * 0,22 + 0,13 * 1,39 + 0,18 * 0,58 + 0,16 * 0,66 = 0,51$</p>	
Модель А.В. Матвійчука	
$Z = 0,033 * X_1 + 0,268 * X_2 + 0,045 * X_3 - 0,018 * X_4 - 0,004 * X_5 - 0,015 * X_6 + 0,702 * X_7$	
<p>$Z > 1,104$ свідчить про задовільний фінансовий стан та низьку ймовірність банкрутства. Зі збільшенням значення Z підвищується стійкість стану компанії. За значення $Z \leq 1,104$ виникає загроза фінансової кризи. Відповідно зі зменшенням Z росте загроза банкрутства аналізованого підприємства</p>	<p>$Z > 1,104$ свідчить про задовільний фінансовий стан та низьку ймовірність банкрутства. Зі збільшенням значення Z підвищується стійкість стану компанії. За значення $Z \leq 1,104$ виникає загроза фінансової кризи. Відповідно, зі зменшенням Z росте загроза банкрутства аналізованого підприємства</p>
<p>$Z_{2018} = 0,033 * 1,5 + 0,268 * 2,42 + 0,045 * 1,63 - 0,018 * 1,03 - 0,004 * 0,33 - 0,015 * 4,02 + 0,702 * 0,15 = 0,8$ $Z_{2019} = 0,033 * 1,68 + 0,268 * 24,6 + 0,045 * 1,87 - 0,018 * 0,59 - 0,004 * 0,89 - 0,015 * 0,1 + 0,702 * 9,51 = 13,4$ $Z_{2020} = 0,033 * 4,54 + 0,268 * 1,13 + 0,045 * 1,6 - 0,018 * 1,52 - 0,004 * 0,29 - 0,015 * 0,59 + 0,702 * 0,7 = 1,1$</p>	
Модель Терещенка	
<p>$Z = 1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1X_6$ X_1 – відношення грошових надходжень до зобов'язань; X_2 – відношення валюти балансу до зобов'язань; X_3 – відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів; X_4 – відношення прибутку до виручки; X_5 – відношення виробничих запасів до виручки; X_6 – відношення виручки до основного капіталу.</p>	<p>$Z > 2$ – підприємство вважається фінансово стійким і йому не загрожує банкрутство; $1 < Z < 2$ – фінансова рівновага (фінансова стійкість) підприємства порушена, але за умови переходу до антикризового управління банкрутство йому не загрожує; $0 < Z < 1$ – підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних дій; $Z < 0$ – підприємство напівбанкрут</p>
<p>$Z_{2018} = 1,5 * 0,02 + 0,08 * 2,47 + 10 * 0,01 + 5 * 0,01 + 0,3 * 0,39 + 0,1 * 1,63 = 0,66$ $Z_{2019} = -1,5 * 0,11 + 0,08 * 10,5 + 10 * 0,23 + 5 * 0,14 + 0,3 * 0,26 + 0,1 * 1,82 = 3,935$ $Z_{2020} = 1,5 * 0,001 + 0,08 * 1,70 + 10 * 0,12 + 5 * 0,19 + 0,3 * 0,61 + 0,1 * 1,57 = 2,62$</p>	
Двофакторна модель оцінки ймовірності банкрутства підприємства	
<p>$Z = -0,3877 - 1,0736 K_p + 0,0579 K_z$. K_p – показник поточної ліквідності (покриття) K_z – показник питомої ваги позикових коштів у пасивах підприємства</p>	<p>За двофакторною моделлю ймовірність банкрутства будь-якого суб'єкта господарювання є дуже малою за будь-якого від'ємного значення коефіцієнта Z і великою – за $Z > 1$</p>
<p>$Z_{2018} = -0,3877 - 1,0736 * 1,49 + 0,0579 * 0,4 = -1,96$ $Z_{2019} = -0,3877 - 1,0736 * 2,82 + 0,0579 * 0,1 = -3,41$ $Z_{2020} = -0,3877 - 1,0736 * 1,41 + 0,0579 * 0,59 = -1,87$</p>	
Модель Спрінгейта	
<p>$Z = 1,03 * X_1 + 3,07 * X_2 + 0,66 * X_3 + 0,4 * X_4$ X_1 – робочий капітал / загальна вартість активів; X_2 – оподаткований прибуток і проценти / загальна вартість активів; X_3 – оподаткований прибуток / короткострокова заборгованість; X_4 – обсяг продажу / загальна вартість активів.</p>	<p>$Z = 1,03 * X_1 + 3,07 * X_2 + 0,66 * X_3 + 0,4 * X_4$ X_1 – робочий капітал / загальна вартість активів; X_2 – оподаткований прибуток і проценти / загальна вартість активів; X_3 – оподаткований прибуток / короткострокова заборгованість; X_4 – об'єм продажу / загальна вартість активів</p>
<p>$Z_{2018} = 1,03 * 0,6 + 3,07 * 0,01 + 0,66 * 0,02 + 0,4 * 0,97 = 1,0499$ $Z_{2019} = 1,03 * 0,93 + 3,07 * 0,23 + 0,66 * 3,41 + 0,4 * 1,69 = 4,5906$ $Z_{2020} = 1,03 * 0,42 + 3,07 * 0,12 + 0,66 * 0,21 + 0,4 * 0,66 = 1,2036$</p>	

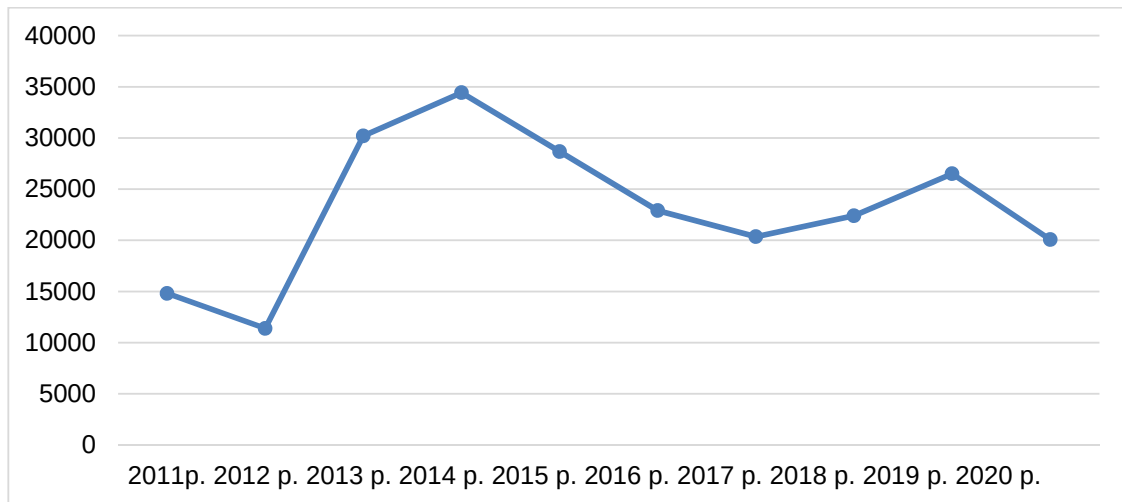

Рис. 1. Динаміка кількості заяв у справах позовного провадження про банкрутство [9]

34 425 – у 2014 р., 30 205 – у 2013 р., 11 391 – у 2012 р., 14 809 – у 2011 р.

Найвищий показник спостерігаємо у 2014 р. Причиною цього могли стати зміни до податкового законодавства, що зобов'язали підприємства платити податки незалежно від того, функціонує суб'єкт господарювання чи ні. Таким чином, власникам підприємств, які не працювали і були заморожені, було не вигідно сплачувати податки. Відповідно, вони зверталися щодо їх ліквідації.

Що ж до неочікувано низького показника у період пандемії, то це пов'язано з тим, що українські суди також не працювали або працювали в обмеженому режимі.

17 жовтня 2020 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо недопущення зловживань у сфері банкрутства на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби COVID-19» [10].

Документ містить низку нових правил, які поширюються на період дії карантину, а також протягом 90 днів зі дня скасування карантину:

- забороняється відкриття проваджень у справах про банкрутство за заявами кредиторів за вимогами, що виникли з 12 березня 2020 р.;
- продовжується строк звернення боржника до суду із заявою про банкрутство;
- проведення аукціонів із продажу майна може бути зупинене за рішенням комітету кредиторів (для майна, що є предметом забезпечення – забезпечених кредиторів);
- не нараховуються відсотки, штрафні санкції на ті зобов'язання, які реструктуризовані планом санації;
- прострочені зобов'язання, передбачені планом санації, підлягають розстроченню на строк виконання такого плану.

З одного боку, впроваджені зміни покликані встановити додаткові гарантії для тих боржників, які можуть стати неплатоспроможними внаслідок

дії карантинних обмежень. З іншого боку, ці зміни можуть суттєво обмежити права кредиторів із вимогами до боржника за період як до 12 березня 2020 р., так і після зазначеної дати. Але враховуючи, що Кодекс України з процедур банкрутства є «прокредиторським», можемо говорити про певний компроміс для усіх сторін.

Узагалі, за результатами досліджень Світового банку за показником Resolving Insolvency (урегулювання неплатоспроможності) Україна посідає низьке 146-е місце. Показники Resolving Insolvency знаходяться на такому рівні:

- середня тривалість розгляду судової справи, у рамках якого здійснюється фінансове оздоровлення боржника або визнання боржника банкрутом, становить 2,9 року;
- витрати на супровід процедури банкрутства становлять не менше 40,5% від вартості майна боржника;
- індекс стягнення заборгованості за різними оцінками коливається в межах 9% [11].

Висновки з проведеного дослідження. Банкрутство враховує поряд з інтересами кредиторів та власників підприємств також й інтереси суспільства, які полягають у санації підприємств та збереженні, таким чином, важливих для народного господарства робочих місць. Отже, необхідність уникнення банкрутства є очевидною. Для цього, з одного боку, потрібне сприятливе політико-економічне середовище, а з іншого – запобігання кризовим явищам на підприємстві та використання ефективних механізмів його функціонування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бланк І.А. Финансовый менеджмент : учебный курс. Киев : Ника-Центр Эльга, 2007. 451 с.
2. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2004. 412 с.

3. Пластун О.Л. Визначення сутності поняття «банкрутство» в сучасній науковій літературі. *Вісник ЖДТУ*. 2009. № 2. С. 256–261.

4. Данилов О.Д., Паєнко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2011. 256 с.

5. Кодекс України з процедур банкрутства від 21.10.2019 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення: 13.04.2020).

6. Мілаш В.С. Господарське право : навчальний посібник ; 3-є вид., змін. Харків : Право, 2016. 332 с.

7. Чібісова І.В. Методи оцінки і прогнозування банкрутства підприємств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2012. Вип. 22(2). С. 389–394.

8. Фугело П.М. Ситуаційне управління в ризик-менеджменті АПК. *Наука й економіка*. 2010. № 1(17). С. 146–155.

9. Судова статистика. Офіційний вебпортал «Судова влада України». URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka (дата звернення: 25.04.2020).

10. Закон України «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо недопущення зловживань у сфері банкрутства на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби COVID 19» від 18.06.2020 № 728-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-20> (дата звернення: 25.04.2020).

11. Doing Business 2020. Офіційний Інтернет-ресурс Світового банку. URL: <http://documents1.worldbank.org/curated/en/688761571934946384/pdf/Doing-Business-2020-Comparing-Business-Regulation-in-190-Economies.pdf> (дата звернення: 25.04.2020).

REFERENCES:

1. Blank Y.A. (2007). *Fynansovyy menedzhment: uchebnyy kurs* [Financial management: a training course]. Kyiv: Nyka-Tsentr Elha. (in Ukrainian)

2. Tereshchenko O.O. (2004) *Finansova sanatsiya ta bankrutstvo pidpryyemstv* [Financial rehabilitation and bankruptcy of enterprises]. Kyiv: KNEU. (in Ukrainian)

3. Plastun O.L. (2009). *Vyznachennya sutnosti ponyattya «bankrutstvo» v suchasnyy naukoviy literaturi* [Defining the essence of the concept of "bankruptcy" in the modern scientific literature]. *Visnyk ZHDTU*, no. 2, pp. 256–261.

4. Danilov O.D., Payentko T.V. (2011). *Finansy pidpryyemstv u zapytannakh i vidpovidyakh* [Enterprise finance in questions and answers: a textbook]. Kyiv: TSUL. (in Ukrainian)

5. *Kodeks Ukrayiny z protsedur bankrutstva: vid 21.10.2019 r. № 2597-VIII*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (accessed 13 April 2020).

6. Milash V.S. (2016). *Hospodarske pravo* [Business law: textbook]. KH.: Pravo. (in Ukrainian)

7. Chibisova I.V. (2012). *Metody otsinky i prohnouzuvannya bankrutstva pidpryyemstv* [Methods of assessing and forecasting the bankruptcy of enterprises]. *Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 22(2), pp. 389–394.

8. Fuhelo P.M. (2010). *Sytuatsiyne upravlinnya v ryzyk-menedzhmenti APK* [Situational management in risk management of agro-industrial complex]. *Naukovotoretychnyy zhurnal Khmelnytskoho ekonomichnoho universytetu «Nauka y ekonomika»*, no. 1(17), pp. 146–155.

9. *Sudova statystyka*. Ofitsiyyny vebportal «Sudova vlada Ukrayiny». Available at: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka (accessed 10 April 2020).

10. *Zakon Ukrayiny «Pro vnesennya zmin do Kodeksu Ukrayiny z protsedur bankrutstva shchodo nedopushchennya zlovzhyvan u sferi bankrutstva na period zdiysnennya zakhodiv, spryamovanykh na zapobihannya vynyknennyu i poshyrennyu koronavirusnoyi khvoroby Covid 19» vid 18.06.2020 r. № 728-IX*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-20> (accessed 14 April 2020).

11. *Doing Business 2020*. Ofitsiyyny internet-resurs Svitovoho банку. Available at: <http://documents1.worldbank.org/curated/en/688761571934946384/pdf/Doing-Business-2020-Comparing-Business-Regulation-in-190-Economies.pdf> (accessed 25 April 2020).